

skjeldøra og helsar, og du blir innbeden. Det fell kanskje ikkje så mange orda, men du kjenner at du er velkommen hit.

Så går dagen, og det kveldar i Romådalen. Buskapen kjem heim til seterfjøset og blir bunden inn. Sola går ned, og blå kveldskuggar legg seg over låglende og seterstølar. Men enno står fjellsidene i sol. Den steingrå bratte Nebba får ein matt glans av gull over seg, og i brattaste brunom lyser det i kvite fenner. I ljøsken av den låge kveldsola er det som snøen står i brann.

Du sit ved den grå skjelveggen og ser på solglansen over tindar og teler. Augo syg inn dette kjende og kjære biletet frå dine barnoms dagar. Det grip deg med ei forunderleg makt og held deg fast, og du veit med deg sjølv at ingen stad på heile den vide jord talar stein og fjell og lende til deg med slikt eit mål som her i Romådalen — her i Svaneliden om sommartiden.

Dagen i fjellet er høg og rik, men kvelden er noko mykje meir. Den er ei gåve til deg frå nornene — ei eignastund som berre er di, og som ingen kan ta i frå deg. Og ein slik kveld, når fjellvinden susar i graset på det låge setertaket, og skuggane legg seg over myr og mo, over li og lende — da kjenner du noko som liknar eit vart grep kring hjartet. Det store vemodet fyller ditt sinn, og ei vedunderleg kjensle av lykke og sæle skjelv og hårar gjennom heile deg. Og best det er, tek det til å synge i hugen, og det blir til nokre fattigslege rim om ei Svanelid — om ein stad der det er godt å vera:

*Oppi Romådalen med støl og seterskjel.
Kvar ein stein og stige — eg kjenner dei så vel.
Mellom brune rastar står myrull kvit og skin,
og rypa let og skarrar i høgast Kjerrhjell-lin.*

*Oppi Romådalen eg blir så mjuk i sinn.
Dette gråe lendet har fanga hugen min.
Romådalen bitt meg og gjev meg aldri fri!
Romådalen eig meg for år og allan tid!*

Leif Halse

Utforkjøring fra Neådalsnota

Av Per Sylow

Står du på Hornet, Okla eller Blåhø en klarværsdag og skuer ut over Trollheimens fjellverden, vil blikket feste seg ved en topp i nord-vestlig retning som med sine dristige og elegante linjer lik et kjempemessig kirketak rager opp over tindemyldret — Neådalsnota. Fjern og utilnærmelig, kanskje Trollheimens vakreste topp, som sjelden eller aldri får besøk av menneskekrypet.

Det er i påsken 1943. Vi sitter noen karer ved varden på Okla og beundrer den storslagne utsikten. Neådalsnota virker ikke så avskrekkende langt borte herfra, i et hvert fall ikke gjennom kikkerten. Jo mer vi ser på den, jo mer lyst får vi på å avlegge den en

Neådalsnota

Fot. Pieper 1937

visitt. «Kirketaket» ser riktignok faretruende bratt ut, men ved hjelp av en smule slalåmteknikk og stålkantar mener vi det skal la seg gjøre å komme ned med liv og lemmer i behold. Det vil utvilsomt bli alle tiders utforkjøring, og dertil i en løype som ingen av oss har hørt om at noen har kjørt før. Vi kan ikke se oss mette på toppen. Til slutt synes vi det er som om den sender en eggende utfordring over til oss: «kom hit og prøv en dyst med meg, her hvor skispor ennå ikke har krysset». Dette er mer enn vi kan stå for. Vi mottar utfordringen, og vel hjemme på setra igjen, blir turen omhyggelig planlagt i alle detaljer. Vi kryper tidlig under skinnfelden den kveld for å være godt uthvilte til å møte de forskjellige vanskeligheter og overraskelser som vi ikke tviler på at Neådalsnota vil møte oss med.

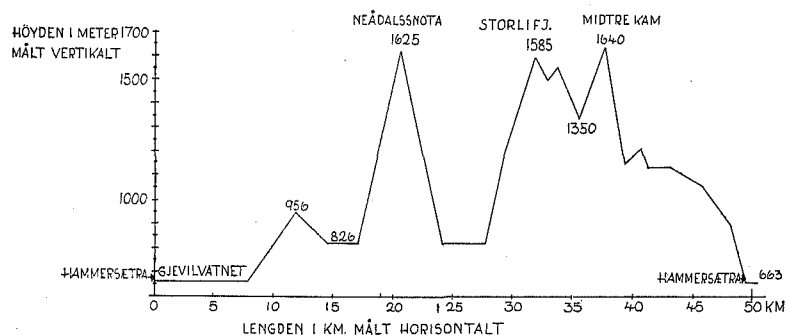
Det er ikke noe oppmuntrende syn som møter oss da vi kiker på været i grålysningen neste dag. Total forandring fra gårsdagens klarvær og frost. Våren har begynt sitt store inntog i høgfjellet. Klam og fuktig ligger tåka helt ned på vatnet, og regnet pisker mot ruta. Alt er grått i grått, rått, klamt og ufyselig. Stemningen er laber, og avgjort ikke til fordel for noen offensiv. Gutta foretrekker å ligge i hi i dag med bridge og peisvarme, og hverken bønnen eller trusler kan få dem til å se optimistisk på været. Enkelte små rift i tåka oppfattes dog straks som godværstegn av de to ivrigste av oss. Iført sydvest og oljehyre og fast bestemt på å trosse værgudene til det lengst mulige legger vi i vei mot det forjettede fjell, fulgt av medlidende blikk, hånlatter og velmente advarsler fra bridgepartiet.

Til å begynne med er det ikke fritt for at vi misunner de fornuftige rundt kortbordet lite grann. 6 mil på ski i regn og tåke er jo ikke de hyggeligste prospekter. Heldigvis er føret over all forventning bra, regnet har ennå ikke ødelagt den hardspekte skaren, og distansen til Vassenden blir tilbakelagt i meget raskt tempo. Etterhvert stilner regnet mer og mer av, og like før vi når Vassendseter, skjer det store under: Regnet holder opp like plutselig som det begynte og sola bryter gjennom. Den farger allerede Stor-Salens og Såtakkollens takkete alpesilhuetter dyprøde, og opp over tåkehavet stikker også Okla, Storbekkhø og Gjevilvasskammens

karakteristiske profiler. Tåka gir plass for stadig mer og mer blå himmel og godværet er et faktum. Det blir varmt oppigjennom lia fra Vassendseter til Hyttaldalen, vi tar en pause og kvitter oss av med sydvestene, oljetøyet og annet «dykkerutstyr». Gjennom kikkerten observeres 4 små sorte prikker dypt under oss langt borte på Gjevilvatnet. Det er bridgepartiet som er blitt lokket ut av godværet, etter farten å dømme ser det ut til at de akter seg til værs de også, og at deres aspirasjoner i dag går atskillig høyere enn 7 redoblede grand i faresonen. Vi fortsetter opp gjennom Hyttaldalen, over Hyttaldalstjernene og får en morsom liten utforkjøring ned til Sprikletjernene, hvor vi får det første glimt av Neådalsnota som herfra ser ut til å være avskrekkende langt borte. Etter å ha passert Sprikletjernene, rykker vi den dog atskillig nærmere og har nå nøyaktig 800 m uavbrutt stigning til toppen. Kursen legges opp gjennom dalsluket mellom Neådalspiggen og Sprikletjernsknobben, begge imponerende topper, men over disse hever selveste Neådalsnota seg, som herfra ser ut som en kjempemessig, himmelstrebende låvebru. Vi holder til høyre under Sprikletjernsknobben. Endel mindre ras er gått for ikke så lenge siden, og vi liker oss bare så passe. Kommet over i en passlignende trakt som fører op mot «låvebrua» får vi stigning til gagns, riktig tjuvbratt er det hele veien oppover. Vi krysser og krysser og kommer omsider opp på toppen av «låvebrua», svinger rundt en liten rabb og når begynnelsen til selve «kirketaket». Her er en eiendommelig, kraterformet fordypning i terrenget. På noen svære steiner nede i krateret slår vi oss ned, får fram niste og unner oss den første større pause. Sola steker så det svir i ansiktet. Hvor livet er skjønt å leve i slike stunder!

Lang rasten blir det imidlertid ikke, stadig høyt oppe maner Neådalsnotas majestetiske topp oss til nye anstrengelser. Vi stiger og stiger, høyere og høyere kommer vi. Etterhvert som vi eter oss fram i store kryss oppover «kirketaket», sviner selv stortoppene Neådalspiggen og Sprikletjernsknobben bort nede i dypet, samtidig som nye og enda større fjell stadig dukker fram i horisonten. De siste 100 m tar vi med en liten spurt, og så kommer det store øyeblikk da vi «shaker hands» ved varden, 1625 m. o. h. Det er ikke antydning til platå på toppen. Skarp som en kniv er eggen bortover.

På andre siden går den rett ned i en svimlende avgrunn, likeledes er det stup både til høyre og venstre. Midt på eggen er en vortelignende knaus, og oppe på denne er varden plasert, akkurat som skorsteinen på taket. Vi våger ikke å krype rundt den da det blåser ganske friskt her oppe og den er bygd kant i kant med stupet på andre siden. Kikkert og fotografiapparat kommer fram av sekken, og utsikten foreviges. Og ikke uten grunn, fjell i fjell så langt øyet ser. Folldals-Snota er nærmeste nabo, men i sør-vest er Dalatårnet, Trolla, Skarfjell, Vinnufjell og de andre Inderdalsalpene heller ikke langt borte, og ute i horisonten skimtes den ene tinderekke etter

LÖYPE PROFIL

den annen som vi ikke aner navnene på. Rett foran oss ser vi ned i Todalen's hengebratte skoglier, i nord åpner Folldalen seg bred og majestetisk med Trollhetta ruvende i bakgrunnen, og i sør ser Gjevilvasskammene, Okla og Hornet helt annerledes ut enn vi som Gjevilvassboere er vant til å se dem, og i den fjerneste bakgrunn mot sør Snøhettas mektive massiv. Det vakreste av alt er likevel mot vest hvor et nett av fjorder skjærer seg inn i landet ute fra selve stor-havet i retning av Kristiansund og Grip.

Det blir surt her oppe i lengden, og vi gjør oss klar til tilbaketuren. Det er ikke fritt for at vi merker en kriblende fornemmelse begge to der vi står på toppen med alt vi kan mønstre av klær på oss. Stramme, nedspente Kandaharbindinger og sekkene surret forsvarelig fast til ryggen. «Kirketaket» og «låvebrua» er tilsammen

mangfoldig ganger så lang som Gråkallbakken og på enkelte steder sikkert enda brattere. Jo, her skal bli kjøring!

Vi legger i vei med noen store sløyfer til å begynne med for «å føl hain litt på teinner». Slalåmskiene riktig freser mot den grovkornede snøen, farten øker, vinden plystrer rundt ørene, tårene triller, du verden for en utforkjøring! Seks-syv svinger går fin-fint, vi gripes av en vill fartsrus og legger kursen rett ned mot krateret. Det bruser og syder, det er som å stå under en foss, stadig nedover går det ville jag, og side om side suser vi ned i krateret med en fart som et hurtigtog vilde bli grønt av misunnelse over. Nedover «låvebrua» har dessverre solsteken ødelagt føret en del så farten avtar betydelig, men det er fremdeles hengebratt og morsom «schusskjøring». Vi møter her bridgepartiet som sliter og klyver oppover i sitt ansikts sved i solsteken. Ved foten konstateres at vi har brukt 3½ minutt ned, derav knappe 2 min. til krateret. Vi er enige om at make til utforkjøring skal man lete lenge etter, og på et bedre føre i løypas nedre del skulle det være interessant å se hvilken tid den kan kjøres på.

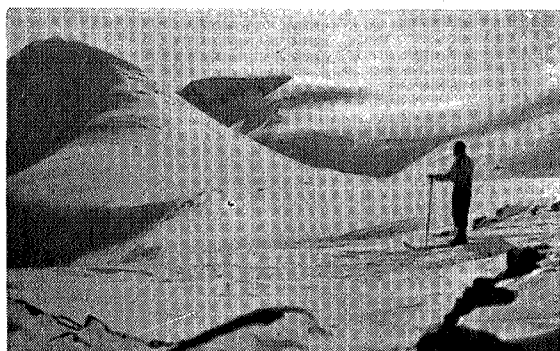

Mot Neådalssnota og Storlifjell

Fot. E. A. Cappelen-Smith jr.

Vi må rigge av oss alt utforkjøringsutstyret igjen og gå i bare skjorta, for her nede på 800 m høyde mellom de høge fjellene ved Sprikletjern steker sola som var det under tropenes himmel. Tungt suppeføre langs Sprikletjernene, ingen gli på skiene. Så ser vi oss tilbake. Høyt mot sky troner den nå beseirede Neådalssnota, brodert med våre skispor, og øverst oppe på «låvebrua» øynes de andre som mørke, små prikker i iherdig ilmarsj mot toppen. Må ikke meget vann rinne i havet før vi atter får anledning til å stifte bekjentskap med dette charmerende fjell!

Nå begynner slitet for alvor. Fra Sprikletjern, 826 m, skal vi opp

Gjevilvasskammene fra Riaren

på Storlifjellet, 1585 m, altså en stigning på 759 m. Det blir en drøy jobb i den intense solsteika, og det er sikkert her vi henter oss mesteparten av den neger-kuløren vi nå omsider har fått. Midtveis i stigningen tar vi stor-rast. Ligger på ryggen på en rabbe, hviler, kikker utover alle fjell og riktig nyter livet i fulle drag, uendelig fjernt fra krig og all verdens ondskap. Bridgepartiet ankommer, fulle av begeistring over utforkjøringen fra Neådalssnota. Toppen av Storlifjellet nåes utpå ettermiddagen etter megen og tung klyving. Planen var herfra å ta oss ned på Fagerlitjern og videre over Riaren og Kammtjernene hjem. Imidlertid viser det seg at kartet er galt her. Det er loddrette stup mellom begge Storlifjellets to topper ned på Fagerli- og Fossdalstjernene. Følgelig må vi legge

veien over selve Gjevilvasskammens indre og høyeste topp for å komme hjemover. Dette medfører først utforkjøring igjen fra Storlifjellet ned til 1350 m, hvorpå ny stor stigning opp på toppen av Gjevilvasskammene, som ligger på hele 1640 m. Det begynner å smake av kjempemessig berg- og dalbane, idet vi nå er 15 m høyere enn selveste Neådalssnota. Gjevilvasskammens indre topp er også særdeles flott. Den er heller ikke noe allemannsfjell, men burde med sin vidunderlige utsikt og imponerende, svarte avgrunner ned mot Gjevilvatnet ha langt større krav på turfolkets oppmerksomhet.

Herfra har vi så å si utforkjøring helt hjem. Det blir langt utpå ettermiddagen, og på det mest knivskarpe skareføre får vi påskens voldsomste utforkjøring, atskillige grader verre enn selv den fra Neådalssnota. Vi suser avsted i svære sløyfer nedover, det går så det griner, og tårene triller lystig. For en nytelse å ta svingene på slikt føre. Plutselig bærer det rett utfor et uendelig hengebratt juv, det er alt for bratt til å tenke på å svinge og det er bare å gi seg skjebnen i vold og stå rett ned på Riaren. Det fosser og syder og bruser rundt oss, og det er umulig å se noen ting. Et fall i slik fart ville være direkte skjebnesvangert, og hele viljen konsentreres om den ene ting å stå. Vi legger oss i sammenkrøket stilling så meget forover som mulig og har den herlige følelse av å flyte på lufttrykket. Det er ikke fritt for at vi trekker et lettelsens sukk da vi alle sammen kommer ned på Riaren i god behold. Siste etappe går fort over Kamtjernene, forbi Blåhøs kjempemessige massiv og ned gjennom bjørkelia til Hammerseter, hvor vår kjære Anna venter oss med et flammende bål på peisen og en bedre middag som sent skal glemmes.

Månen kommer opp bak Sisselhø. Den smiler blidt når den finner våre skispor over alle fjell. Jo, i dag har folket på Hammersetra vært energiske, de sover nå trygt på sine laurbær. Freden senker seg atter over fjellet, rypa kakler fornøyd i sitt kjerr. Et nordlys blaffer opp over Okla og Kamman, bare stjernenes bleknende myriader bærer bud om en kommende dag. Påskennatt i Trollheimen.

Per Sylow